

УДК 343.341

Федорченко О.К.

канд. екон. наук, доц. НУ«Запорізька політехніка»

КОРУПЦІЯ – ГОЛОВНИЙ ВОРОГ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Корупція є антисоціальним явищем, яке впливає на темпи розвитку національної економіки, загрожує національній безпеці та конституційному порядку в державі.

Показники національної безпеки в Україні на протязі всіх років незалежності знаходиться на низькому рівні. За останні роки ситуація не змінюється на краще. Вітчизняні підприємства працюють не на повну потужність, втрачають свою конкурентоспроможність, населення біднішає і виїжджає за кордон.

Однією з причин, яка впливає на економічну ситуацію в країні стала корупція, яка проникла у владні структури, залучила у свої сіті політичних та громадських діячів, державних службовців. На міжнародному рівні Україна набула репутацію корумпованої держави.

30 балів зі 100 можливих – результат Індексу сприйняття корупції – 2019, які має Україна. Країна повернулася на рівень 2017 року і тепер посідає 126 місце зі 180 країн. Поруч з нами у рейтингу – Киргизстан,

Азербайджан, Джибуті. У кінці списку опинилися країни, у яких вже тривалий час нестабільна політична ситуація, військові конфлікти та де уряди частково контролюють територію країни – Сомалі, Південний Судан, Сирія.

Рівень поширення корупції є одним із негативних показників розвитку суспільства, його моралі, політичного, економічного, соціального стану держави. Сфера економіки являється тим середовищем, де процвітає корупція.

Найбільш негативним наслідком корупції, що впливає на економіку є розповсюдження в країні тіньової економіки. Як наслідок, держава втрачає фінансові важелі управління економікою, порушується конкурентність ринку, бо виграє не той, хто конкурентоспроможний, а той, хто незаконно зміг отримати переваги.

Ще одним негативним наслідком корупції – неефективне використання бюджетних коштів, зокрема при розподілі державних замовлень та пільг. Підвищуються ціни за рахунок корупційних витрат. Погіршується інвестиційний клімат, наслідком чого є не вирішення проблем подолання спаду виробництва, оновлення основних фондів. Поширюються масштаби корупції в неурядових організаціях (на фірмах, підприємствах, в громадських організаціях).

Для боротьби з цим негативним явищем створено Національне антикорупційне бюро, Національна поліція, Спеціалізована антикорупційна прокуратура, але всі ці органи неефективно ведуть боротьбу з головним ворогом в економіці країни.

Корупція підриває економічну систему держави, перешкоджає надходженню внутрішніх і зовнішніх інвестицій і є причиною затяжної економічної кризи в Україні.

Оптимально чого можна зробити у протидії корупції, це: зменшити її обсяги, обмежити сфери її впливу та розповсюдження, обмежити взаємовплив корупції на дію

Нова концепція боротьби з корупцією в державі повинна базуватися економічних, політичних, правових та соціальних процесів на таких засадах:

Активно сприяти створенню та функціонуванню основних ринкових інститутів;

Корупція повинна бути ліквідована з існуючих монополій;

Необхідно усунути вплив олігархічних кланів на національну економіку;

Основним завданням для НБУ є підвищення ефективності механізму монетарної трансмісії;

Створення антикорупційних судів, які б дійсно працювали на користь держави і забезпечували незалежну роботу Антикорупційного бюро.

Це ключові елементи забезпечення економічної безпеки держави без виконання яких неможливо забезпечити економічне зростання країни.

У 1993 році була заснована Transparency International – Міжнародна антикорупційна організація, метою якої є зниження корупції у світі.

Проте варто нагадати, що найнижчий показник Індексу сприйняття корупції в Україні був у 2013 році (25 балів) – останньому році керівництва державою Януковичем та його команди.

На сьогодні ситуація покращилася порівняно з 2013 роком, але ще залишається складною.

На початку 2019 року з боку Міжнародної антикорупційної організації для України було надано декілька рекомендацій для покращення ситуації в боротьбі з корупцією. Зокрема:

- сформувати незалежну та професійну судову владу;
- забезпечити незалежність та спроможність органів антикорупційної сфери;
- позбавити Службу безпеки України повноважень у сфері протидії економічним і корупційним злочинам;
- запровадити відкритий та підзвітний процес приватизації державного майна.